

full dominical

Església de Menorca

Número 2245 - Any XLIV - 10 agost 2025

“Para ser libres, es necesario partir de un fundamento estable, de la roca que sostiene nuestros pasos. Esta roca es un amor que nos precede, nos sorprende y nos supera infinitamente: el amor de Dios”.

(Papa León XIV)

VIURE AMB ESPERANÇA

MALGRAT TOT, SEGUIREM!

Un presidiari comentava: “No podem viure sense esperança” i, no obstant, el susdit empresonat, ja d’una edat molt avançada, havia de complir una condemna que quasi bé al ser alliberat, possiblement, pocs anys de vida li quedarien. Vist fredament, tenia més raons per resignar-se que per esperar i, no obstant, pensava que una vida sense esperança no valia la pena. Raó no n’hi faltava. Cal esperar encara quan sembla que res hi ha a fer. La vida no és estàtica sinó dinàmica i sempre pot esdevenir el que no imaginàvem.

Certament que l’esperança pot ser fràgil, ja el filòsof francès Charles P. Péguy, escriví: “Jo sóc, diu Déu, Senyor de les tres virtuts. La fe és una esposa fidel. La caritat és una mare ardent. Però l’esperança és una nena ben petita”. Encara quan l’home, a vegades es trobi com davant impossibles, cal no desesperar ja que l’espera, per “nena” que sigui, dona sentit a la vida i és l’espurna que pot esde-

Freepik

te, és principalment una persona: Jesucrist qui ens ensenyà a no desentendre’ns del nostre món –com pretenia Rousseau– ni és alienadora –com volien Feuerbach i Marx– ni es confon amb la il·lusió –com sostenia Freud. Al contrari, precisament perquè tenim esperança volem fer reals els objectius del Regne com la justícia, la fraternitat, la pau, entre d’altres, malgrat que el dia a dia ens faci la contra.

venir major, forta i ardent. Hem d’esperar perquè no tot depèn de nosaltres o de les circumstàncies. Si bé, és cert que hi ha un perill: confondre l’esperança amb la il·lusió o, fins i tot, amb la quimera. Hi ha unes esperances infundades o insostenibles, com també hi pot haver una esperança sensata i realista.

Per a nosaltres els creients, l’esperança ha d’esdevenir activa. Sabent, d’una part, que no tot depèn de nosaltres i, de l’altre, que no podem quedar de braços creuats. Per a nosaltres l’esperança no és sols un concep-

Sí, tenim l’esperança que ens fa treballar el present, però també sabem que aquesta tindrà el ple compliment en el futur, perquè hi ha “una esperança que no defrauda” (Rm 5,5) com ens recorda el Jubileu d’enguany. Aquesta és la que segueix movent-nos, malgrat no vegem els fruits que desitgem en la catequesi, en els sagraments que preparem i administrem, en el treball que fem amb els joves, etc. Motius per dir prou! en tenim, però molts més per no aturar i seguir. Què seria de nosaltres sense l’esperança?

Joan Miquel Sastre Preto

pensaments

EL Sábado en el que Dios se paseó por s’Arravaleta

Tu fe estava presidida, aquells dies, per la tibieza. Vivías unos momentos difícilísimos y le habías solicitado a Dios que te socorriera. Pero Dios o no te escuchaba o no quería ayudarte. Estabas, ante su silencio incomprensible, enfadado con Él. Un sábado, saliendo de la Parroquia del Carmen, decidiste “pasar” incluso de ÉL (y perdonen la redundancia) a partir de entonces. Era sábado. Y, de repente, inesperadamente, te topaste con una persona, enfermera para más señas, atea y anticlerical y con la que nunca habías coincidido. Se acercó a ti y, ante tu sorpresa, te preguntó. Hablasteis. Gracias al auxilio que te proporcionó pudiste “sanar”, levantarte, animarte, liberarte, regresar a los tuyos y, finalmente –avergonzado- nuevamente al Padre.

Pero, en el puzzle que había diseñado Dios para tu vida, aún restaba una pieza

por descubrir y poder ver, así, el conjunto de su obra de misericordia. La hallaste cuando comprendiste que, aún respetando su libertad, el Buen Pastor había hecho de aquella mujer su instrumento. El instrumento que había escogido para ti. Hubo otros hallazgos y otras piezas de otros rompecabezas. A saber: que todos podemos –y debemos- ser herramientas para favorecer el advenimiento de su Reino; que Dios anhela, como todo padre, la colaboración con el hijo, esa que fortalece la relación paterno filial y que el Padre, en su inmenso amor, nunca os falla. Tras esos descubrimientos regresaste a la Parroquia del Carmen y te echaste a llorar...

Juan Luis Hernández Gomila

Diumenge XIX de Durant l'Any

Lectura del llibre de la Saviesa 18, 6-9

Aquella nit de la sortida d'Egipte havia estat anunciada per endavant als nostres pares, perquè se sentissin encoratjats en veure acomplerts els juraments en què havien cregut. El vostre poble esperava la salvació dels justs i la perdició dels enemics. Amb un mateix fet castigàveu els adversaris i ens cobríeu de glòria a nosaltres, que vós havíeu cridat. Els fills sants d'un poble bo oferiren víctimes invisibles, es comprometeren a observar aquesta llei divina: tot el poble sant havia de participar igualment dels béns, com havia participat dels perills. Després entonaren per primera vegada els cants d'alabança dels pares.

Salm Responsorial 32

R: **Feliç el poble que el Senyor s'ha escollit per heretat.**

Lectura de la carta als cristians hebreus

11, 1-2.8-12

Germans, creure és posseir anticipadament els béns que esperam, és conèixer per endavant allò que encara no veim. L'Esclat ha guardat la bona memòria dels antics, perquè havien cregut. Gràcies a la fe, Abraham, quan Déu el cridà, obeeí a la invitació d'anar-se'n a la terra que havia de posseir en herència. Va sortir del seu país sense sebre on aniria. Gràcies a la fe, residí en el país que Déu li havia promès com si fos un foraster, vivint davall tendes igual que Isahac i Jacob, hereus com ell de la mateixa promesa. És que esperava aquella ciutat ben fonamentada, que té Déu mateix com arquitecte i constructor. Gràcies a la fe, igual que Sara, que era estèril, Abraham obtingué la capacitat de fundar un llinatge, encara que la seva edat era avançada. Per això d'un sol home, ja caduc, en nasqué una descendència tan nombrosa com les estrelles del cel i com els grans d'arena de les platges de la mar. Tots aquests moriren en la fe, sense haver posseït allò que Déu els prometia, sinó contemplant-ho d'enfora i saludant-ho, i confessant que eren estrangers i forasters en el país.

Lectura de l'evangeli segons sant Lluç

12, 35-40

Estigueu a punt, amb el cos cenyit i els llums encesos. Feis com els criats que esperen quan tornarà el seu amo de la festa de nocces, per poder obrir la porta tot d'una que toqui. Feliços els criats que l'amo trobarà vetllant al moment de la seva arribada. Amb tota veritat vos dic que se cenyirà, els farà seure a taula, i ell mateix passarà a servir-los d'un a un. Feliços si els trobava sempre vetllant, encara que vingués a la mitjanit o a la matinada. Estigueu-ne segurs: Si el cap de casa hagués previst l'hora que el lladre vindria, no hauria permès que li entrassin a ca seva. Estigueu a punt també vosaltres, que el Fill de l'home vindrà a l'hora més impensada."

Lectura del libro de la Sabiduría 18, 6-9

La noche de la liberación les fue preanunciada a nuestros antepasados, para que, sabiendo con certeza en que promesas creían, tuvieran buen ánimo. Tu pueblo esperaba la salvación de los justos y la perdición de los enemigos, pues con lo que castigaste a los adversarios, nos glorificaste a nosotros, llamándonos a ti. Los piosos hijos de los justos ofrecían sacrificios en secreto y establecieron unánimes esta ley divina: que los fieles compartirían los mismos bienes y peligros, después de haber cantado las alabanzas de los antepasados.

Salmo responsorial 32

R: **Dichoso el pueblo que el Señor se escogió como heredad.**

Lectura de la carta a los Hebreos

11, 1-2.8-12

Hermanos: La fe es fundamento de lo que se espera, y garantía de lo que no se ve. Por ella son recordados los antiguos. Por la fe obedeció Abrahán a la llamada y salió hacia la tierra que iba a recibir en heredad. Salió sin saber adónde iba. Por fe vivió como extranjero en la tierra prometida, habitando en tiendas, y lo mismo Isaac y Jacob, herederos de la misma promesa, mientras esperaba la ciudad de sólidos cimientos cuyo arquitecto y constructor iba a ser Dios. Por la fe también Sara, siendo estéril, obtuvo "vigor para concebir" cuando ya le había pasado la edad, porque consideró fiel al que se lo prometía. Y así, de un hombre, marcado ya por la muerte, nacieron hijos numerosos, como las estrellas del cielo y como la arena incontable de las playas. Con fe murieron todos éstos, sin haber recibido las promesas, sino viéndolas y saludándolas de lejos, confesando que eran huéspedes y peregrinos en la tierra.

Lectura del santo Evangelio**según san Lucas**

12, 35-40

Tened ceñida vuestra cintura y encendidas las lámparas. Vosotros estad como los hombres que aguardan a que su señor vuelva de la boda, para abrirle apenas venga y llame. Bienaventurados aquellos criados a quienes el señor, al llegar, los encuentre en vela; en verdad os digo que se ceñirá, los hará sentar a la mesa y, acercándose, les irá sirviendo. Y, si llega a la segunda vigilia o a la tercera y los encuentra así, bienaventurados ellos. Comprended que si supiera el dueño de casa a qué hora viene el ladrón, velaría y no le dejaría abrir un boquete en casa. Lo mismo vosotros, estad preparados, porque a la hora que menos penséis viene el Hijo del hombre».

Fidelitat ve de FE

La nostra època, més que d'altres, potser està marcada per la inestabilitat, la incertesa del demà, la dificultat de comprometre's i la infidelitat. Per a un cristià, què és la fidelitat?

La paraula fidelitat ve de "fides", fe. Abraham, Sara fonamentaren la solidesa de la seva fe en el seu compromís sense canvi de Déu en la seva aliança. És ver que qualcú pot ser feel sostenint-se en el sentit de la seva dignitat, en el seu amor i en el seu respecte de l'altre i de la paraula donada. Però, enmig dels seus dubtes i de les seves fragilitats, el cristià té un altre estaló que no falla: la fidelitat de Déu manifestada en Jesucrist.

Però la fidelitat és vigilància. Endormiscar-se, adormir-se, és fer-se vulnerable davant d'un esdeveniment imprevist. En la paràbola, el servent infeel pensa imprudentment que el seu amo tornarà molt tard, i cansat d'esperar, es posa a tenir comportaments tirànics i corromputs... La fidelitat és humilitat i lucidesa. La falsa seguretat en una parella, en una responsabilitat o missió és sovint una fatal il·lusió que no resisteix la prova de la duració i de l'imprevist. Avui és ben fàcil deixar-se anestesià per les falses notícies, les falses doctrines, les falses riqueses, els falsos rostres!

La fidelitat és amor. No és una determinació freda, simplement de cervell, en nom d'uns principis. Tampoc no es redueix a uns bons sentiments; exigeix coratge, tenacitat, perseverança. Romandre feel, és ser enduit per un amor. Avui en dia es constata una dramàtica inestabilitat dels sentiments. Un dubta de si mateix; dubta de l'altre. Com dir "jo t'estim" amb aquest dubte? La fidelitat és l'altre nom de l'amor.

La fidelitat és obertura al futur. No és una actitud congelada. És més tost un sí sempre nou i sempre actual. Ni els joves que es casen, ni els pares que tenen un fill, ni el religiós o el capellà (també el bisbe) que consagra la seva vida al servei de Crist i de l'Església, ni aquella persona amb una responsabilitat o un treball no saben exactament a tot el que es comprometen. Es fien de Déu, dels altres, del futur. La fidelitat no és una crispació. És una aventura. Al llibre Francesco, Mn. Ballarín deia que l'amor és una planta molt fràgil. Si no es cuida, un matí la trobarem morta a la porta de ca nostra.

Josep Sastre Portella

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA Salmos de la 3ª Setmana	Dl. 11: Santa Clara, verge (MO): Dt 10, 12.22 / Sl 147 / Mt 17, 22-27.	Js 3, 7-10a. 11. 13-17 / Sl 113A / Mt 18, 21—19, 1.
	Dt. 12: Fèria: Dt 31, 1-8 / Sl Dt 32 / Mt 18, 1-5. 10. 12-14.	Dv.15: Assumpció de Maria (S): Ap 11, 19a; 12, 1-6a. 10ab / Sl 44 / ICo 15, 20-27a / Lc 1, 39-56.
	Dc. 13: Fèria: Dt 34, 1-12 / Sl 65 / Mt 18, 15-20.	Ds. 16: Fèria: Js 24, 14-19 / Sl 15 / Mt 19, 13-15.
	Dj. 14: Sant Maximilià M ^a Kolbe, prevere i màrtir (MO):	Dg. 17: XX de Durant l'Any: Jr 38, 4-6. 8-10 / Sl 39 / He 12, 1-4 / Lc 12, 49-57.

Jesús con la cruz auestas

La representación de Jesús cargado con la cruz en el camino hacia el Calvario y que en este cuadro destaca por su intenso colorido al estilo del sistema de las litografías, así como también la escena destaca por la serenidad del rostro y la actitud sosegada del caminante, que a pesar de las dificultades y padecimientos que no puede menos de infligirle mucho dolor, sin embargo se mantiene en un ámbito de fidelidad y generosa entrega.

Él, en efecto, había dicho a sus discípulos: *Mirad que subimos a Jerusalén, y el Hijo del hombre será entregado a los sumos sacerdotes y escribirá; le condenarán a muerte y le entregarán a los gentiles para burlarse de él, azotarle y crucificarle, y al tercer día resucitará* (Mt 20,18-19). Y pocas horas antes del camino al calvario con la cruz auestas, en su

plegaria en el huerto de los olivos había dicho: *Padre mío, si esta copa no puede pasar sin que yo la beba, hágase tu voluntad* (Mt 26,42).

La memoria y la imaginería de Jesús con la cruz auestas ha dado lugar a que la designación preferente para designar tales recuerdos o imágenes fuera la de «Jesús nazareno», ya que así se le llamaba, o también se le conocía como «el profeta de Nazaret de Galilea» (Mt 21,10-11) ¡Bienaventurado quien, como el Cireneo ayude al Nazareno a llevar la cruz!

En un ángulo inferior del cuadro, aparece la figura del cáliz, símbolo de la sangre sacrificial y de la generosa entrega asumida por el Redentor que había proclamado: *Nadie tiene mayor amor que el que da su vida por sus amigos* (Jn 15,13).

Agenda

✍ Festa de Santa Clara

Dilluns 11 d'agost, festa de Santa Clara a Ciutadella. Eucaristies a les 8.30 h i a les 20 h. Tot seguit, ballada del grup folklòric des Born al pati de Santa Clara.

✍ Solemnitat de l'Assumpció de la Mare de Déu

-A Ciutadella: dijous 14 d'agost, Eucaristia de la festa de l'Assumpció de la Mare de Déu, titular de l'església de sa Farola, a les 20 h. Seguirà la trobada i festa familiar dels veïns.

-A Maó: Fiesta titular de la parroquia de Santa María:

-Jueves 14 de agosto misa vespertina a las 19.30 h.

-Viernes 15 de agosto misas a las 8 h, 11 h y 20.30 h con bendición de albahaca.

✍ Concert de piano

Sábado 16 de agosto, a las 20 h, en la iglesia del Carmen en Maó, concierto del joven pianista Simon Targon. Entrada gratuita con taquilla inversa.

✍ Solemnitat de Santa Beatriz de Silva

Domingo 17 de agosto Eucaristía a las 9 h, en la iglesia de las Concepcionistas Franciscanas de Maó.

✍ Col·lecta diverses necessitats

A totes les misses del pròxim diumenge 17 d'agost es recollirà la col·lecta per a les diverses necessitats de l'Església.

Los Pueri Cantores de la Catedral, armonía menorquina por un mundo en paz

El Coro de Pueri Cantores de la Catedral de Menorca ha vivido una experiencia inolvidable participando en el 45º Congreso Internacional de Pueri Cantores, celebrado del 16 al 20 de julio en Múnich, Alemania. Bajo el lema "Cantate Domino" ("Cantad al Señor"), más de 4.500 niños y jóvenes de 18 países se reunieron para cantar, convivir y proclamar un mensaje de paz a través de la música.

Nuestro coro, dirigido por Cristina Álvarez, con el acompañamiento al piano de María del Mar Vidal, la presencia de la presidenta de la federación local Sili Mora y guiados espiritualmente por el consiliario Mn. Joan Camps, ha representado la voz menorquina en este gran evento internacional. Nos hemos unido a otros coros procedentes de todos los continentes para cantar juntos en las iglesias históricas de Múnich y compartir talleres multiculturales.

Uno de los momentos más especiales y emotivos fue, sin duda, el Festival de las

Bisbat de Menorca

Culturas, donde nuestro coro fue seleccionado como representante oficial del continente europeo. Este reconocimiento no fue casual: fue otorgado por la federación internacional del congreso en base a nuestra trayectoria consolidada, el equilibrio y fuerza de nuestro grupo coral, el más numeroso de Europa en esta edición, y también nuestro alto nivel de ejecución musical demostrada en anteriores congresos. Esta elección representa un orgullo inmenso para Menorca y para todos los que hacen posible la existencia del coro, que además se vio reforzado por la unión con el Coro Cadenza de Ciutadella, que se sumó a nuestra expedición.

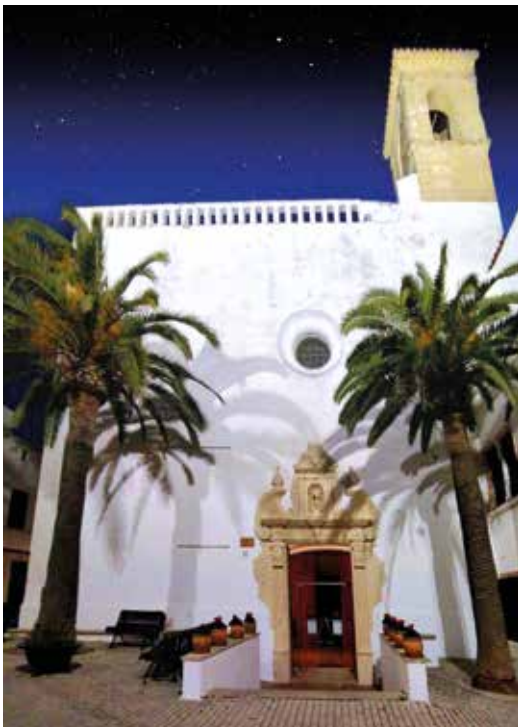

Bisbat de Menorca

EL DESENVOLUPAMENT DELS ORDES MENDICANTS EN EL SEGLE XVII

Encara que el segle XVII a tota Europa està marcat per grans crisis, el balanç d'aquesta centúria és positiu per a Menorca. No és que la nostra illa deixi d'acusar també les amenaces exteriors, les grans mortalitats (especialment entre 1648 i 1653), la conflictivitat social i política o la depressió econòmica, sobretot en les dècades centrals del segle. Que el balanç va ser en conjunt positiu ho palesa un creixement de població de devers un 60%, molt rar a les regions mediterrànies afectades per la depressió secular. Així, la població menorquina passa dels devers nou o deu mil habitants de 1600 als setze mil de 1700. Un creixement perceptible tant en els nuclis urbans com al camp, ja que l'augment de les densitats agràries va incidir en un notable creixement de la producció agrícola.

En aquest context de relativa pau i creixement, assistim al desenvolupament dels ordes mendicants menorquins amb noves fundacions: són el convent franciscà de Sant Diego d'Alaior, el de les concepcionistes de Maó i, ja cap al final de segle, l'establiment dels carmelites, també a Maó. A Alaior l'interès per la fundació d'un convent a la vila venia de finals del segle XVI, però no havia arribat a quallar. No fou fins a l'any 1623 que els franciscans es van establir a Alaior, per la qual cosa la Universitat els va cedir la capella de l'hospital per un termini de nou anys. L'agost de 1624 el papa Urbà VIII expedia la butlla fundacional del convent. Tanmateix, els inicis del convent d'Alaior

Convent de Sant Diego d'Alaior

van ser difícils, ja que de seguida van sorgir les disputes entre els franciscans, que tenien el total suport de la Universitat, i la comunitat de beneficiats de la parròquia. Els motius eren la rivalitat per l'atenció espiritual de la població, que al capdavall incidia en les rendes (per deixes pies, llegats, sepultura, etc.) que havia de percebre el convent en detriment de la parròquia. Després de diversos entrebancs, l'agost de 1629 es va beneir la primera pedra de l'església dedicada a Sant Diego d'Alcalà. Les obres de l'església i del convent es van allargar durant tot el segle XVII (l'any 1676 es va esfondrar la volta, que s'hagué de reconstruir).

També l'any 1623 es va fundar a Maó el monestir de religioses de la Immaculada Concepció (concepcionistes), orde fundat l'any 1484 per santa Beatriu de Silva que prest quedà vinculat a la família franciscana. Era, igualment, una antiga aspiració de la vila de Maó de comptar amb un monestir femení. De fet, la primera pedra de l'església es posà l'any 1616, havent-se elegit l'espai del penya-segat del port darrere la muralla del castell de Maó, que havia deixat de tenir utilitat militar. Les primeres monges, la priora sor Anna Creus, sor Úrsula Mas i sor Mariana Vanrell procedien del convent de Sineu (Mallorca). De seguida, però, s'hi van unir sis novícies maoneses, donant així inici a la comunitat.

Quant als carmelites, el seu establiment a Menorca va ser a iniciativa del carmelita maonès fra Anastasi Estrader, el qual sol·licità crear un convent inicialment a la muntanya de Santa Àgueda o a l'ermita de la Mare de Déu de Gràcia de Maó. Al final, els carmelites es van establir als penya-segats del port de Maó l'any 1689, on van aixecar alguns edificis. El convent, però, no es construiria fins entrat el segle XVIII.

El segle XVII va estar marcat per una intensa activitat constructora. A més dels nous convents de Sant Diego i de la Concepció, es treballava en la reconstrucció dels de Sant Francesc i Santa Clara de Ciutadella, pràcticament enllestits cap al final de segle. Va ser precisament al final del segle XVII quan els franciscans de Maó van començar a construir l'actual edifici del convent, avui Museu de Menorca, que no s'acabaria fins molt entrada la centúria següent. També els agustins del Toro van aixecar un nou santuari sobre l'antic i van ampliar els edificis

Convent de Concepcionistes de Maó

existents per adequar-los a les necessitats de la vida conventual per a una comunitat sensiblement incrementada respecte de la dels preveres que hi residien fins a final del segle anterior.

Igualment, estaven molt actius els agustins de Ciutadella, que van traslladar el seu convent a l'interior de la ciutat l'any 1614, on es van instal·lar en unes cases que les van ser cedides. El promotor del trasllat fou el P. Miquel Subirats, que es traslladà a Madrid per gestionar l'ajut del rei Felip III, el qual atorgà títols de cavaller a les persones de qualitat que fessin una substancial aportació econòmica per a la construcció. L'any 1619 es posava la primera pedra de la nova església de la Mare de Déu del Socors, inspirada en la de San Felipe el Real de Madrid. És la primera mostra important d'arquitectura manierista de Menorca. Per a la construcció de l'església i del convent de Sant Agustí, s'hagué de remodelar un ampli espai intramurs als voltants del que havia estat la plaça dels Olms. Les obres del convent, però, no s'acabarien fins al segle següent.

Miquel Àngel Casanovas Camps